

være det ene afgørende. Jeg tror ikke, det her etablerede Tilsynsraad vil kunne nøjes med at fæste sin Opmærksomhed herpaa. Man maa formentlig ogsaa se paa de Priser, hvori de producerede Varer staar. Man maa endelig ikke glemme, hvis man alene holder sig til at bedømme Virksomheden ud fra det Udbytte, den afkaster, at der er foregaaet noget her i det sidste Aars Tid eller to, som gør det meget vanskeligt paa Grundlag heraf at faa Virksomhedens egentlige Forrentningsevne frem. Jeg tænker her paa den Udvanding — det er nok det sædvanlig brugte, populære Udtryk —, der er sket i vore Aktieselskaber, i hvert Fald i adskillige af dem. Jeg skal indrømme, at det, man med et Fremmedord kalder Konsolidering, er godt, men det er dog vist ikke af Vejen nu for Tiden at paakalde Opmærksomheden overfor, at man ikke gaar til den anden Yderlighed, nemlig Overkapitalisering. Det er blevet ret skarpt illustreret, synes jeg, ved den Undersøgelse, som Fabrikdirektør Lindberg har underkastet Skotøjs sammenslutningen, hvorved han konstaterer, at før Sammenslutningen krævede Aktiekapitalens Forrentning 11½ Øre pr. produceret Par Fodtøj, men efter Sammenslutningen krævedes der til Forrentning af Aktiekapitalen 2 Kr. 15 Øre pr. Par. Han havde endvidere foretaget en Udregning af Arbejdslønforholdene, men jeg skal ikke komme ind herpaa. Jeg synes, de andre to Tal kaster et skarpt Lys over, hvad Udvanding af en Aktiekapital betyder. Nu er jeg selvfølgelig ikke blind for, at der ved en Koncentration kan skabes en øget Produktionsevne, men jeg tvivler dog noget om, at den her er øget i en saadan Grad, at den vil kunne borteliminere den Fordyrelse, som blev Resultatet af det, der her er sket, og det er selvfølgelig det forbrugende Publikum, der kommer til at bære den.

Jeg tror nu egentlig heller ikke, at Industrien skal nære overdreven Frygt for de Undersøgelser, som her er omhandlede, og den Oplysningspligt, der herved paalægges den, thi lige saa lidt som jeg nærer noget Ønske om at genere den legitime Industri, lige saa lidt tror jeg, at hele Samfundet nærer saadanne Interesser, og jeg kunde meget vel tænke mig, at de Oplysninger, som gennem dette Tilsynsraad skaffes frem, ogsaa kan være beskyttende for Industrien og bidrage til, at dens Produktionsvilkaar kan blive Genstand for en mere retfærdig Bedømmelse, naar dette Materiale kommer til at foreligge. Det er efter mit Skøn

ikke noget vidtgaaende Forslag, der her foreligger, men det er jo et første Forsøg, der gøres her i Landet paa at etablere et saadant Tilsyn og en saadan Oplysningspligt, og jeg finder det derfor rigtigt, at man holder sig indenfor de her afstukne Grænser. Jeg vil da ogsaa bringe i Erindring, at man heller ingen Steder omkring i Verden gaar videre, end her foreslaas; hverken i Norge, Frankrig, England, Tyskland eller Amerika er man gaaet videre end til at kræve Oplysninger om de paagældende Virksomheder.

Hvis man nu paa den anden Side vil sige, at det, der her foreslaas, er saa moderat, at det ingen praktisk Betydning vil faa, kan jeg ikke være enig heri. Jeg tillægger den Ret, der i § 5 er givet til Offentliggørelse af de indvundne Resultater og fremskaffede Oplysninger, nogen Betydning, jeg tror, at den Ret, som her er etableret for Tilsynsraadet, vil have en ikke ringe Betydning ved sin blotte Eksistens, men lad mig tilføje, jeg vil finde det rimeligt og rigtigt, at man benytter sig af den med nogen Varsomhed. Der bliver altsaa paalagt visse Virksomheder en Pligt til at give Oplysninger til det i Lovforslagets § 2 nævnte Tilsynsraad. Til Bedømmelse af den Tilstand, som skulde skabes ved dette Lovforslag, maa det da være afgørende, hvorledes dette Tilsynsraad er, og med hvilken Tryghed man kan lægge en saa afgørende Indflydelse i dets Hænder. Jeg tør forsikre, at det har været Hensigten at skabe et Organ, som vil være i Stand til uinteresseret at underkaste de paagældende Virksomheder et uholdt Skøn og fremlægge Oplysningerne for Ministeren, eventuelt til videre Drøftelse, og jeg vil ogsaa mene, at det gennem dette Tilsynsraads Sammensætning er lykkedes at finde et Organ, som beskytter de paagældende mod en urimelig og ubillig Kritik, og som tillige kan være en Betyggelse overfor Samfundet i Henseende til, at de Afgørelser, det træffer, og de Indstillinger, det gør, er prægede af den saglige Situation, der foreligger. Man maa erindre, at dette Tilsynsraad ikke er en ensidig Repræsentation hverken for Erhvervene alene eller for Forbrugerne alene, begge Arter af Interesser er repræsenterede i Tilsynsraadet, og dette har tillige en Til sætning af et ret stort Dommerelement. Endvidere er der i § 1 hjemlet en Appel for de paagældende Virksomheder, hvis de er utilfredse med Tilsynsraadets Afgørelse, til en Domstol, bestaaende af 5 af Justitsministeren beskikkede nuværende eller tidligere Med-